

Eurowoningen 50 jaar

Foto: Janus Visser/ BDU Media

1970-2020 • Leusden
zomer 2021

Colofon

Deze jubileumuitgave is ontwikkeld naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van de wijk Eurowoningen, Leusden.
Concept en ontwerp: UNE ontwerpstudio, Leusden.
Drukwerk: Drukstore Leusden.

Voorwoord

Voor u ligt het magazine 50 jaar Eurowoningen. Een fotomagazine met beeldmateriaal uit de begin jaren '70, het ontstaan van de wijk. Het feest-thema van het jaar 2020 zou zijn geweest ***The Golden Seventies***, daar sluit dit magazine zich bij aan en voert terug naar die vervlogen beginjaren. Middels foto's en anekdotes gaan we terug naar die tijd en laten zien hoe revolutionair de wijk was begin jaren '70.

Helaas heeft het feest in 2020 niet plaats kunnen vinden vanwege de coronapandemie. Wel lag dit magazine al klaar evenals de wandelroute. Om toch nog een beetje het 50-jarig jubileum te vieren heeft de jubileumcommissie en het bestuur van de Groenstichting besloten om dit magazine toch uit te geven. Wij bedanken daarvoor ook de firma Blauwhoed. Veel kijk- en leesplezier!

De Jublieumcommissie 50 jaar Eurowoningen

Op sommige foto's staat een nummer. Deze horen bij de wandelroute die uitgezet was tijdens het 50-jarig jubileum feest van de wijk. De route staat achterin dit fotomagazine.

Korte geschiedenis van het ontstaan van Europarkstad

In de Tweede Nota Ruimtelijke Ordening uit 1966 staat dat de regio Amersfoort wordt aangewezen als één van elf bevolkingscentra met een kwart tot een half miljoen inwoners. Leusden werd in de Tweede Nota als groeikern aangewezen nadat de toen nog zelfstandige gemeente Hoogland had geweigerd die taak op zich te nemen.

De op 1 juni 1969 samengevoegde gemeenten Leusden en Stoutenburg van bij elkaar 9.500 zielen werden voorbestemd om uit te groeien tot een stedelijk woon- en werkgebied met 55.000 inwoners in het jaar 2000. Gedacht werd aan een 'New Town' naar Engels voorbeeld met een dichtheid van circa 20 woningen per hectare, bedoeld voor de midden- en hogere inkomensgroepen en als overloop voor de Randstad.

Als locatie van deze nieuwe stad werd aangesloten op de dorpskern van het toen nog landelijke Hamersveld, met als landschappelijke rand het Valleikanaal. De basis voor deze ontwikkelingen werd door de gemeente in een structuurplan vastgesteld, opgesteld door andere David Zuiderhoek en DHV. De eerste fase van dit structuurplan bestond uit een woonwijk van 1.100 woningen die zouden worden ontwikkeld door Eurowoningen uit Den Haag in het Bestemmingsplan Rozendaal. Voor deze Europarkstad werd een plan ontworpen door David Zuiderhoek, in samenwerking met architect Henk Klunder.

Opdrachtgever Jan Poot van Eurowoningen speelde een belangrijke rol bij de ontwikkeling en realisatie van de wijk die later Park Rozendaal zou gaan heten. De opheffing van de voormalige gemeenten Leusden en Stoutenburg en de oprichting van de nieuwe gemeente werden op 4 juni van dat jaar groots gevierd met de onthulling van 'de maquette van dit waai-erwoningproject van voor ons land geheel nieuwe architectuur' door de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening Ir. W.F. Schut.

Over het stedenbouwkundig plan wordt in een persbericht onder andere opgemerkt: 'Het toepassen van een smal woningtype en de mogelijkheid van een lange aaneenschakeling impliceert een grote woningdichtheid, hier echter opgezet in een grotere openheid door het toepassen van veel openbaar groen, dat zich door de waaiervormige blokken als aaneengeschakelde ruimten met een parkkarakter voordoet.'

Presentatie maquette Europarkstad

4 juni 1969: presentatie van het plan Eurowoningen in de Marcuskerk door Minister W.F. Schut.

Start van de bouw

Met het planten van een boom op 24 maart 1970 gaat de bouw officieel van start.

Foto: Janus Visser/ BDU Media

In het najaar van 1970 worden de eerste vier modelwoningen opengesteld op Finnmark. Rechts de burgemeester van Leusden in die jaren, de heer A.H. van der Post.

De eerste bewoners

Foto: Janus Visser/ BDU Media

Oplevering van de eerste Eurowoning (plan Rozendaal) op de Finnmark. Sleuteloverdracht aan eerste bewoners, het gezin P.J. van der Zande uit Zevenaar door Drs. Poot, de heer Van der Zande was van beroep leraar. Foto gepubliceerd op 3 december 1970 in de Leusder Krant.

Vriendinnen

Bij het eerste lentezonnetje in 1972 zit ik te genieten op ons terras van een nog vrijwel kale tuin in een nog kalere omgeving. Er staat precies één boom! Op het pad langs het zwembad loopt een vrouw achter haar kinderwagen. Ze ziet me zitten en roept mijn naam. Het is tien jaar geleden dat we samen op de kweekschool in Heerlen studeerden. Zij afkomstig uit Utrecht, ik uit Heerlen. We zijn stomverbaasd, want nu wonen we allebei met onze gezinnen in een Eurowoning. De rest is geschiedenis. We zijn vriendinnen voor het leven gebleven.

J. en J. Hagnaars (Dalmatië), eerste bewoners sinds 1972

Pad achter Dalmatië met uitzicht op Calabrië en Finnmark en links het zwembad, foto gemaakt in 1973.

De jaren '70

Woonerven en zitkuilen. Oranje, bruin, verlaagde plafonds met hangplanten zijn onlosmakelijk gekoppeld aan de jaren zeventig. Democratie, inspraak en emancipatie waren sleutelbegrippen die hun weerslag hadden op wonen en bouwen. Opvallend is dat ideeën uit die tijd nu weer actueel zijn zoals de discussie over gevarieerde woon- en werkomgeving. Zelfs het woonerf als ontmoetingsmodel en de zitkuil als loungehoek keren terug.

Elke nieuwe bewoner kreeg een map van De Bijenkorf. Hierin konden alle folders bewaard worden van onder andere vloerbedekking, gordijnen en sanitair.

De wijk Eurowoningen als ansichtkaart, foto gemaakt van Galicië vanaf de Asschatterweg.

Nieuwe bewoners waren gecharmeerd van de ideeën die ten grondslag lagen aan de opzet van het park; het parkachtige met tenminste tweederde deel groen, de pleinen waarop kinderen veilig konden spelen, veel privacy door het woongedeelte op de eerste verdieping en de geschakelde bouw met inspring zodat je nooit bij de burens naar binnen kijkt.

Kleurrijk wonen

Dat onze wijk in de zeventiger jaren een bezienswaardigheid was, behoeft geen betoog meer. Regelmatig kwamen bouwkundigen, architecten en andere geïnteresseerden uit binnen- en buitenland onze wijk bezichtigen. Maar ook de bewoners van de omliggende plattelandsdorpen wilden wel eens een kijkje nemen bij die rare huizen! Daarbij was het hier ook nog eens een zeer bonte boel. De kleuren paars en oranje overheersten, maar wij hadden rode vitrage aan de voorkant. Sommige kijkers dachten dan ook dat het hier een bordeel was. Ze waren hevig teleurgesteld als bleek dat er gewoon een gezin woonde. En wij hadden bij vrienden en familie altijd succes met deze anekdote.

J. en J. Hagnaars (Dalmatië), eerste bewoners sinds 1972

Zicht op Dordogne en Dalmatië, foto genomen vanaf het bruggetje naar de tennisbaan.

Een pleinfeest in de jaren '70.

De sfeer in de wijk werd/wordt gekenmerkt door saamhorigheid en gemeenschapszin. Iedere bewoner wilde/wil er iets van maken. Men was/is verantwoordelijk voor de inrichting van de pleinen. Er werden/worden samen plannen gemaakt en uitgevoerd.

Het plein Dalmatië maakt eigen ontwerp voor plein en richt het ook gezamenlijk in. Let op de oranje prullenbakken op de balkons.

De pleinen mochten ieder naar eigen inzicht het middenplein inrichten. Het ene plein plaatste klimtributen de ander bouwde een fort zoals hier op Henegouwen.

Het plein Ardennen met klimatributen van hout. Tegenwoordig zou dit niet meer zo aangelegd mogen worden gezien veiligheid e.d. De foto is genomen op het middenplein met uitzicht op de achterkant van Calabrië.

Foto: Janus Visser/ BDU Media

Het zwembad, de grote trots van de wijk en een mooie ontmoetingsplek voor jong en oud werd in het bijzijn van onder andere Swiebertje en Bromsnor (voor wie dat nog weet) feestelijk geopend op woensdag 28 augustus 1971. In de beginjaren was het gebruikelijk dat je op de laatste dag dat het zwembad open was met je kleren aan mocht zwemmen.

In de begintijd mochten er geen schuttingen geplaatst worden over de hele lengte van de tuin. Hierdoor ontstond er een open structuur aan de uiteinde van de tuinen. Zie hierboven het resultaat.

3

De vijver voor Essex met uitzicht op de achterkant van Henegouwen.

Voorjaar 1976

Ik ben met mijn hulp druk aan de schoonmaak als er gebeld wordt. Er staan twee keurige mannen voor de deur, ieder in een donkerblauwe jas. Ze stellen zich voor en vragen of ze het huis mogen bezichtigen. Ik kende ze niet dus ik vroeg of ze zich konden legitimeren. Dat konden ze niet. Dus nam ik toch maar het risico en leit ze binnen. Vervolgens gaf ik ze wel een half uur zo'n enthousiaste rondleiding dat mijn hulp dacht dat ik het huis ging verkopen. De heren bedankten me en vertrokken. Enige tijd later werd er weer gebeld. Het bleek één van de mannen te zijn: dhr. Jan Poot. Hij overhandigde mij een mooie doos bonbons en bedankt me nogmaals hartelijk. Pas veel later hoorde ik wie dhr. Jan Poot was. Bij de viering van 40 jaar Rozendaal heb ik hem persoonlijk ontmoet. Hij kon zich het voorval nog herinneren en signeerde graag het uitgegeven boekje, waarin ik ook op een foto sta uit een Telegraaf uit 1973 als jonge vrouw met boodschappenwagentje, wandelend langs het zwembad.

J. en J. Hagnaars, eerste bewoners sinds 1972

4

Essex: om de kastanjeboom links staat nu een bank.

Anekdote bewoners Eurowoningen

I Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Aenean commodo ligula eget dolor. Aenean massa. Cum sociis natoque penatibus et magnis dis parturient montes, nascetur ridiculus mus. Donec quam felis, ultricies nec, pellentesque eu, pretium quis, sem. Nulla consequat massa quis enim. Donec pede justo, fringilla vel, aliquet nec, vulputate eget, arcu. In enim justo, rhoncus ut, imperdiet a, venenatis vitae, justo. Nullam dictum felis eu pede mollis pretium. Integer tincidunt. Cras dapibus. Vivamus elementum semper nisi. Aenean vulputate eleifend tellus. Aenean leo ligula, porttitor eu, consequat vitae, eleifend ac, enim. Aliquam lorem ante, dapibus in, viverra quis, feugiat a, tellus. Phasellus viverra nulla ut metus varius laoreet. Quisque rutrum. Aenean imperdiet. Etiam ultricies nisi vel augue. Curabitur ullamcorper ultricies nisi. Nam eget dui.

J. en J. Hagnaars, eerste bewoners sinds 1972

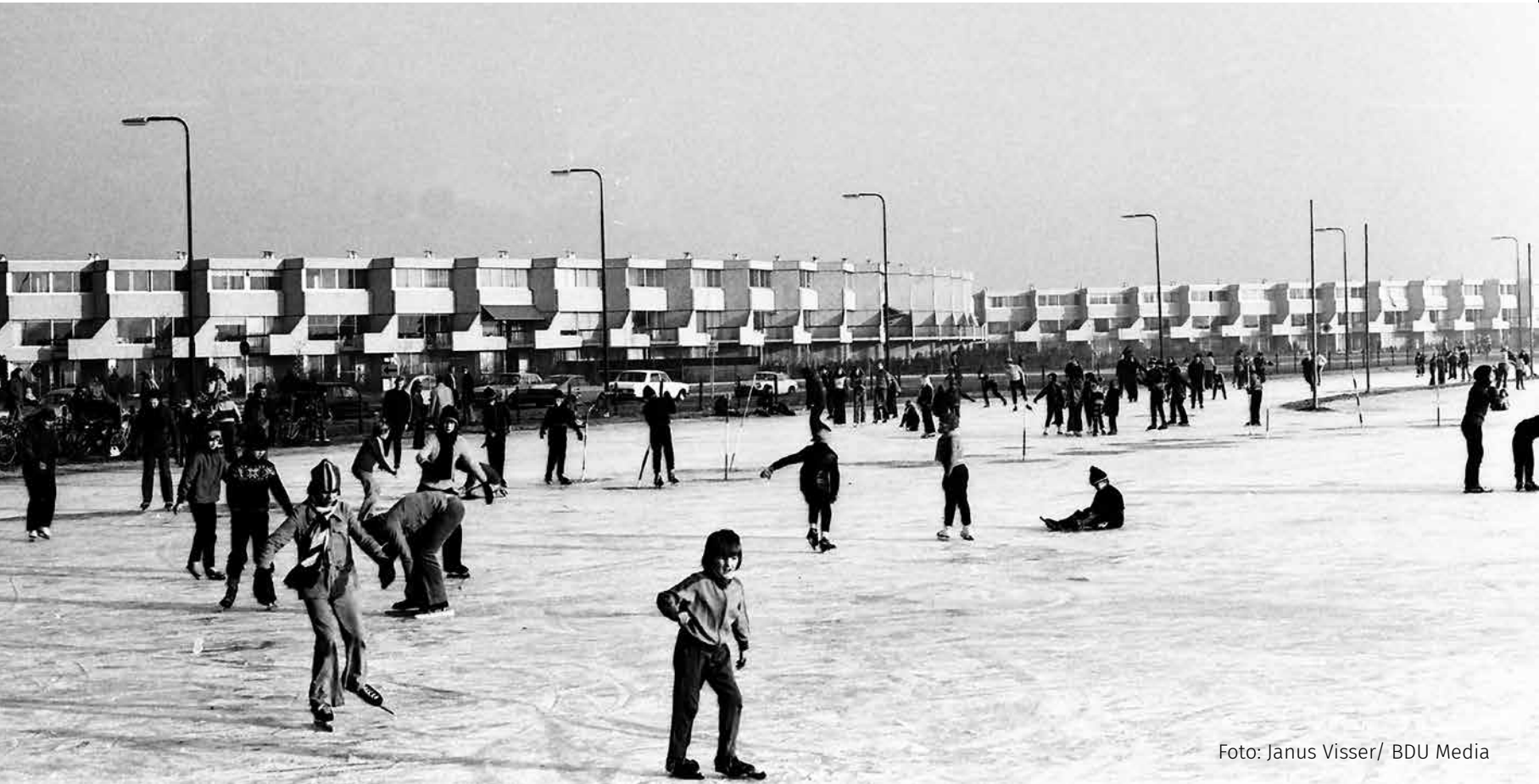

Foto: Janus Visser/ BDU Media

De ijsbaan aan de Noorderinslag met zicht op Ardennen en Bohemen.

Foto: Janus Visser/ BDU Media

Vijver tussen Aragon en Bohemen met uitzicht op Dalmatië. Foto genomen vanaf de Noorderinslag.

Zicht op links Calabrië en rechts Dalmatië en het zwembadgebouw.

Aanleg speeleiland met brug.

Tekst Blauwhoed

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Aenean commodo ligula eget dolor. Aenean massa. Cum sociis natoque penatibus et magnis dis parturient montes, nascetur ridiculus mus. Donec quam felis, ultricies nec, pellentesque eu, pretium quis, sem. Nulla consequat massa quis enim. Donec pede justo, fringilla vel, aliquet nec, vulputate eget, arcu. In enim justo, rhoncus ut, imperdiet a, venenatis vitae, justo. Nullam dictum felis eu pede mollis pretium. Integer tincidunt. Cras dapibus. Vivamus elementum semper nisi. Aenean vulputate eleifend tellus. Aenean leo ligula, porttitor eu, consequat vitae, eleifend ac, enim. Aliquam lorem ante, dapibus in, viverra quis, feugiat a, tellus. Phasellus viverra nulla ut metus varius laoreet. Quisque rutrum. Aenean imperdiet. Etiam ultricies nisi vel augue. Curabitur ullamcorper ultricies nisi. Nam eget dui.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Aenean commodo ligula eget dolor. Aenean massa. Cum sociis natoque penatibus et magnis dis parturient montes, nascetur ridiculus mus. Donec quam felis, ultricies nec, pellentesque eu, pretium quis, sem. Nulla consequat massa quis enim. Donec pede justo, fringilla vel, aliquet nec, vulputate eget, arcu. In enim justo, rhoncus ut, imperdiet a, venenatis vitae, justo. Nullam dictum felis eu pede mollis pretium. Integer tincidunt. Cras dapibus. Vivamus elementum semper nisi. Aenean vulputate eleifend tellus. Aenean leo ligula, porttitor eu, consequat vitae, eleifend ac, enim. Aliquam lorem ante, dapibus in, viverra quis, feugiat a, tellus. Phasellus viverra nulla ut metus varius laoreet. Quisque rutrum. Aenean imperdiet. Etiam ultricies nisi vel augue. Curabitur ullamcorper ultricies nisi. Nam eget dui. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Aenean commodo ligula eget dolor. Aenean massa. Cum sociis natoque penatibus et magnis dis parturient montes, nascetur ridiculus mus. Donec quam felis, ultricies nec, pellentesque eu, pretium quis, sem. Nulla consequat massa quis enim. Donec pede justo, fringilla vel, aliquet nec, vulputate eget, arcu. In enim justo, rhoncus ut, imperdiet a, venenatis vitae, justo. Nullam dictum felis eu pede mollis pretium. Integer tincidunt. Cras dapibus. Vivamus elementum semper nisi. Aenean vulputate eleifend tellus. Aenean leo ligula, porttitor eu, consequat vitae, eleifend ac, enim. Aliquam lorem ante, dapibus in, viverra quis, feugiat a, tellus. Phasellus viverra nulla ut metus varius laoreet. Quisque rutrum. Aenean imperdiet. Etiam ultricies nisi vel augue. Curabitur ullamcorper ultricies nisi. Nam eget dui.

Vivamus elementum semper nisi. Aenean vulputate eleifend tellus. Aenean leo ligula, porttitor eu, consequat vitae, eleifend ac, enim. Aliquam lorem ante, dapibus in, viverra quis, feugiat a, tellus. Phasellus viverra nulla ut metus varius laoreet. Quisque rutrum. Aenean imperdiet. Etiam ultricies nisi vel augue. Curabitur

“Niets gaat volgens planning”

Zo zegt Marijke van Heijgen-Zijp (77) met een vrolijke blik. Net als bij drie andere Galicië woningen, is Marijke een bewoner van het eerste uur. In 1971 kwam zij met haar man en dochtertje, op 28 jarige leeftijd, hier wonen. Best een spannende beslissing ze verteld ze. “Ik werd zwanger van de tweede en de rente steeg later zelfs naar 11%. Ja..dat waren nog eens andere tijden. En ik herinner me ook iets van art19, een ontheffingsregeling? Het bouwen van deze wijk is eigenlijk pas achteraf goedgekeurd. We konden zelf een indeling kiezen en hebben begrepen dat dat later bij andere pleinen niet meer kon. Het gehele plan van de wijk vonden we uniek, gewaagd, leuk en de huizen maakten een degelijke indruk op ons. We gingen voor onderhoudsvriendelijk zonder teveel geklus en toch ook privacy. In 1972 was onze tweede uitgerekend. De huisarts vond het niet zo nodig om een uitgebreid dossier met wegenen en observaties bij te houden. Het was dan ook een grote verrassing dat het een tweeling bleek te zijn. Ook in dat opzicht waren toen de tijden iets anders. De wijk groeide inmiddels ook, ook al was de infrastructuur en de scholenbouw nog niet helemaal op orde. Helaas, want maart 1973 werd mijn man op de fiets aangereden op de Lokhorsterweg met fataal gevolg. Inmiddels is deze weg afgesloten voor auto's. Om mij te steunen hadden mijn ouders een aanleiding om ook hier te komen wonen. Van 1977-2004 woonde mijn moeder op de Ardennen daar mijn vader in 1985 overleed. Het zwembad lag letterlijk centraal en was en is nog steeds geweldig. In die vroegere tijd ging ongeveer 1 x per 2 uur een bus naar de stad en komende van regio Den Haag waar iedere 5 min een tram reed, is dat het enige minpuntje dat ik in die vroege jaren heb ervaren. Wat mij betreft is de succesfactor van de wijk nog steeds van kracht : “privé & samen” en ik woon hier geweldig!

Marijke van Heijgen-Zijp (Galicië), bewoonster van het eerste uur

FOTOROUTE EUROWONINGEN

Ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van de wijk Rozendaal (Eurowoningen) is er een wandelroute door de wijk uitgezet met oude beelden. De beelden zijn daar weer teruggezet waar ze ooit, in de begin jaren van de wijk, gemaakt zijn. Hoe was het toen en hoe is het nu. Kijk en zie de verandering vooral qua begroeiing. Ervaar de parksfeer en ontdek de variatie aan bomen en struiken. Hoe de wijk van een 'betondorp' (zie foto boven) veranderd is in een groene oase.

1. ZICHT OP VIJVER TUSSEN ARAGON EN BOHEMEN
2. ZICHT OP BRETAGNE EN BOHEMEN
3. ZICHT OP VIJVER ESSEX
4. ZICHT OP PLEIN ESSEX
5. PAD ACHTER DALMATIË MET ZICHT OP CALABRIË EN FINNMARK
6. ZICHT OP CALABRIË, DALMATIË EN ZWEMBAD
7. ZICHT OP CALABRIË
8. AANLEG SPEELEILAND MET BRUG
9. ACHTERZIJDE DORDOGNE
10. BIJZONDER BOUWWERK OP HENEGOUWEN
11. ZICHT OP GALICIË

Bedankt!

De jubileumcommissie wil iedereen hartelijk bedanken die aan dit jubileummagazine heeft meegewerkt. Fotografie van Historische Kring Leusden, Janus Visser/BDU Media, Ingrid Valk, Frida Noorlander en archief Leusder Krant.

